

Informacja o badaniu PolkaNorski

„Przyswajanie polskiego i norweskiego oraz wiedzy o świecie przez dzieci jedno- i wielojęzyczne”

Zapraszamy rodziców i dzieci w wieku od 0 do 6 lat oraz polskojęzycznych rodziców spodziewających się dziecka w Norwegii do wzięcia udziału w badaniu poświęconym rozwojowi językowemu oraz wiedzy o świecie. Dodatkowo będziemy badać refleksje dorosłych na temat uczenia się języków oraz wielojęzyczności. Badanie prowadzone jest na Wydziale Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego we współpracy z Oslo Metropolitan University (OsloMet) oraz Centrum MultiLing Uniwersytetu w Oslo. W tym liście poinformujemy Państwa o celach badania, a także wyjaśnimy, z czym się wiąże udział w nim Państwa lub Państwa dziecka.

Co badamy?

Projekt składa się z kilku badań, które mają na celu znalezienie odpowiedzi na następujące pytania:

1. Czy i w jakim stopniu można wspomóc rozwój dzieci wielojęzycznych za pomocą wczesnego treningu skierowanego do rodziców już w trakcie trwania ciąży?

Szczegóły dotyczące tego badania znajdują Państwo [poniżej](#).

→ Do udziału w tym badaniu zapraszamy rodziców spodziewających się dziecka, które będzie wychowywało się w środowisku dwujęzycznym, mając regularny kontakt z językami polskim i norweskim. Rodzice zostaną zaproszeni do udziału w treningu, a po pewnym czasie (kiedy dziecko będzie w wieku 12, 18 oraz 24 miesięcy) oceniony zostanie rozwój językowy dziecka. Całość badania odbędzie się on-line.

2. Jak przebiega typowy rozwój językowy dzieci polsko-norweskich?

→ Do udziału w badaniu zapraszamy rodziny, w których wychowują się jednojęzyczne (polskie lub norweskie) lub dwujęzyczne (polsko-norweskie) dzieci w wieku od 2 do 6 lat. Rozwój językowy dzieci zostanie oceniony za pomocą kwestionariuszy rodzicielskich (w przypadku młodszych dzieci) lub zadania obrazkowego wykonanego przez dziecko na tablecie w domu lub przedszkolu (w przypadku starszych dzieci).

3. Jak mózgi dzieci jedno- i wielojęzycznych przetwarzają język?

→ Do udziału w badaniu zapraszamy rodziny, w których wychowują się jednojęzyczne (polskie lub norweskie) lub dwujęzyczne (polsko-norweskie) dzieci w wieku około 2 lat. Dziecko wraz z opiekunem zostanie zaproszone do naszej pracowni w Warszawie (w przypadku dzieci mieszkających w Polsce) lub w Oslo (w przypadku dzieci mieszkających w Norwegii) na badanie z wykorzystaniem elektroencefalografu

(EEG). Jest to całkowicie bezpieczne, nieinwazyjne badanie fal mózgowych, podczas którego sprawdzimy, jak mózg dziecka odpowiada na słowa.

4. Jaki wpływ na rozwój językowy i wiedzę o świecie ma wielojęzyczność i różnice kulturowe w systemach edukacyjnych Polski i Norwegii?

→ Do udziału w badaniu zapraszamy rodziny, w których wychowują się jednojęzyczne (polskie lub norweskie) lub dwujęzyczne (polsko-norweskie) dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Wiedza dziecka o świecie i wiedza językowa zostanie oceniona z wykorzystaniem zadań wykonanych przez dziecko na tablecie w domu lub przedszkolu. Do tego badania zapraszamy także nauczycieli do wypełnienia kwestionariuszy lub udzielenia wywiadu na temat aktywności przedszkolnych związanych z naturą.

5. Jakie są przekonania o rozwoju językowym dziecka wśród dorosłych, zarówno będących już rodzicami, jak i dopiero planujących nimi zostać.

→ Do udziału w badaniu zapraszamy wszystkich zainteresowanych dorosłych. Osoba biorąca udział w badaniu zostanie poproszona o wypełnienie krótkiej ankiety za pośrednictwem strony internetowej.

Zachęcamy, by pozostać z nami na dłużej i wziąć udział w więcej niż tylko jednym badaniu!

Dlaczego warto wziąć udział w badaniu?

Nasze badania pozwolą na określenie tego, jak przebiega rozwój językowy dzieci jedno- i dwujęzycznych. Zebrane wyniki będą stanowiły punkt odniesienia w późniejszej praktyce diagnostycznej i pozwolą poprawić standardy diagnozy poziomu rozwoju językowego. Realizacja badania nie jest możliwa bez zaangażowania z Państwa strony. Udział w naszych badaniach może również być ciekawym doświadczeniem, a wypełnianie kwestionariuszy, czasem interesującej refleksji nad rozwojem Państwa dziecka. Dla uczestników badania przewidzieliśmy również nagrody w postaci drobnych upominków.

Co się stanie z informacjami pozyskanymi w trakcie badań?

Badanie jest poufne, a zebrane dane posłużą wyłącznie do przedstawionych w tym liście celów naukowych. Państwa dane osobowe będą przetwarzane z zachowaniem zasad ochrony danych osobowych (RODO). Imię i nazwisko Państwa lub Państwa dziecka będą zastąpione anonimowym kodem. Dane kontaktowe, które pozwolą nam na komunikowanie się z Państwem w trakcie prowadzenia badań, będą przechowywane poufnie i osobno od wyników badań, nie będą wykorzystywane bez Państwa wiedzy i zgody, a po zakończeniu projektu zostaną usunięte z bazy.

Nagrania badań z nazywaniem obrazków usuniemy, jak tylko zarejestrujemy odpowiedzi Państwa dziecka. Wyniki badań będą przedstawiane tylko zbiorczo i na ich podstawie nie będzie możliwe zidentyfikowanie konkretnych uczestników badania w publikacjach.

Czy mogę zrezygnować z udziału w badaniu?

Udział w badaniu jest dobrowolny, zarówno dla dzieci, jak i rodziców, a więc rezygnacja możliwa jest w dowolnym momencie. Zrezygnować można poprzez wysłanie wiadomości e-mail do jednej z osób wymienionych poniżej. Nie wiąże się z żadnymi konsekwencjami dla Państwa ani Państwa dziecka (np. w przedszkolu, do którego dziecko uczęszcza) i nie wymaga podania powodu rezygnacji. Jeśli zrezygnują Państwo z udziału w badaniu, wszystkie Państwa dane osobowe zostaną usunięte. Nawet jeśli podejmują Państwo decyzję o udziale w badaniu w imieniu Państwa dziecka, ono również ma prawo odmówić udziału w badaniu.

Gdzie można poznać wyniki badania?

Wyniki badania będą upowszechniane w formie wystąpień konferencyjnych i artykułów naukowych. O wszystkich wystąpieniach i artykułach będziemy informować na naszej stronie internetowej: www.polkanorski.eu i w prowadzonych przez nas mediach społecznościowych.

Na jakiej podstawie przetwarzamy Państwa dane osobowe?

Przetwarzanie danych osobowych odbędzie się na podstawie udzielonej przez Państwa zgody.

W Polsce badania prowadzone w ramach projektu PolkaNorski oraz związane z nim przetwarzanie danych osobowych zostały zatwierdzone przez Komisję Etyki Wydziału Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego. W Norwegii sposób przetwarzania danych został oceniony i zatwierdzony przez NSD – The Norwegian Centre for Research Data.

Gdzie mogę dowiedzieć się więcej?

Więcej informacji o projekcie można znaleźć na stronie www.polkanorski.eu oraz w mediach społecznościowych zespołu badawczego MultiLADA: <https://www.facebook.com/multiladauw> oraz https://www.instagram.com/multilada_uw/

Jeśli mają Państwo jakiegokolwiek pytania, także związane z przetwarzaniem danych osobowych, prosimy o kontakt:

projekt.polkanorski@psych.uw.edu.pl

dr Ewa Komorowska, manager projektu, ewa.komorowska@psych.uw.edu.pl

prof. Ewa Haman, kierownik projektu, ewa.haman@psych.uw.edu.pl

prof. Nina Gram Garmann, główny wykonawca na OsloMet, nigrag@oslomet.no

Zaproszenie do udziału w badaniu

PolkaNorski: Przyswajanie polskiego i norweskiego oraz wiedzy o świecie przez dzieci jedno- i wielojęzyczne – pakiet roboczy 4

Zapraszamy rodziców spodziewających się dziecka, które będzie wychowywało się w środowisku dwujęzycznym, mając regularny kontakt z językami polskim i norweskim. Celem badania jest sprawdzenie wpływu dwóch warsztatów, dotyczących rozwoju małego dziecka, na rozwój od narodzin do ukończenia drugiego roku życia. Badanie jest prowadzone przez Wydział Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego we współpracy z Oslo Metropolitan University (OsloMet) oraz Uniwersytetem w Oslo. W dalszej części listu przedstawimy więcej informacji na temat badania oraz korzyści, które jako rodzina mogą Państwo wynieść z udziału w nim.

Co badamy?

Zapraszamy rodziny oczekujące narodzin dziecka do udziału w jednym z dwóch warsztatów dotyczących wspierania rozwoju małych dzieci. Chcemy sprawdzić, jak udział rodziców w warsztatach wpłynie na rozwój językowy ich dzieci.

Kto może wziąć udział?

Do udziału w badaniu zapraszamy rodziny, które spodziewają się dziecka i mieszkają w Norwegii, w których przynajmniej jeden rodzic jest polskojęzyczny i zamierza mówić do dziecka po polsku. Warsztaty są skierowane do matek w drugim lub trzecim trymestrze ciąży oraz ich partnerów. Mogą w nich wziąć udział oboje rodzice lub jedno z nich, w zależności od własnych preferencji. Warsztaty będą jednak prowadzone w języku polskim, zatem do udziału zapraszamy jedynie rodziców posługujących się biegle tym językiem.

Jak wygląda badanie?

Jeszcze w czasie ciąży przyszli rodzice biorą udział w warsztacie składającym się z trzech sesji, trwających po 1,5 godziny każda. Warsztaty będą prowadzone on-line za pomocą platformy Zoom w grupach kilkunastoosobowych. Spotkania będą miały angażującą formę. Uczestnikom przekazana zostanie wiedza, a także proponowane będą różne ćwiczenia dotyczące zachowań, które wspierają wczesny rozwój dziecka. Każda rodzina zostanie losowo przydzielona do jednego z dwóch warsztatów. Jeden z nich będzie dotyczył wspierania rozwoju językowego, a drugi – snu niemowlęcia i małego dziecka.

Program warsztatów został przygotowany przez zespół MultiLADA (multilada.pl), działający na Wydziale Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego oraz współpracowników naukowych pod kierownictwem profesor Ewy Haman. Warsztaty zostaną przeprowadzone przez psycholożki, specjalistki w zakresie psychoedukacji rodziców małych dzieci. Na warsztatach będzie obecny członek zespołu MultiLADA, który będzie obserwował przebieg warsztatu i aktywność uczestników. Warsztat nie będzie nagrywany.

Kiedy dziecko już przyjdzie na świat i zacznie wypowiadać pierwsze słowa, rodzice będą proszeni o notowanie ich na bieżąco (za pomocą aplikacji StaWords – stworzonego przez nas narzędzia do obserwacji wczesnego rozwoju języka dziecka). Kiedy dziecko będzie miało 12, 18 i 24 miesiące,

rodzice zostaną poproszeni o wypełnienie kwestionariuszy dotyczących rozwoju dziecka. Zarówno warsztaty, jak i wypełnianie kwestionariuszy, odbędzie się on-line. Kwestionariusze będą udostępnione przez platformę Qualtrics.

Dlaczego warto wziąć udział w badaniu?

Rodzice uczestniczący w badaniu wezmą udział w unikalnym warsztacie, który dostarczy im wiedzy i umiejętności potrzebnych do wspierania rozwoju ich dziecka od najwcześniejszych dni życia. Oba warsztaty zostały zaprojektowane przez specjalistów w swoich dziedzinach z uwzględnieniem aktualnej wiedzy i wyników najnowszych badań naukowych.

Wyniki prowadzonego przez nas badania pozwolą ocenić skuteczność warsztatów oraz ich wpływ na późniejszy rozwój dziecka, a dzięki temu pomogą poprawić standardy metod wspierania rodziców w tworzeniu swoim dzieciom jak najlepszych warunków do rozwoju. Będzie to możliwe jedynie dzięki zaangażowaniu rodziców takich jak Państwo.

Mamy nadzieję, że udział w naszym badaniu będzie dla Państwa ciekawym doświadczeniem, a uczestnictwo w warsztacie i wypełnienie ankiet da Państwu możliwość refleksji nad rozwojem Państwa dziecka. Na koniec współpracy otrzymają Państwo również drobne upominki w podziękowaniu za Państwa wysiłek.

Co się stanie z informacjami pozyskanymi w trakcie badań?

Badanie jest poufne, a zebrane dane posłużą wyłącznie do celów naukowych, opisanych w niniejszym liście. Dane przetwarzane będą zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ze szczegółowymi informacjami na temat przetwarzania danych osobowych można zapoznać się [poniżej](#).

Dane zostaną zakodowane, a dane osobowe będą przechowywane osobno w stosunku do danych zbieranych w badaniu. Wyniki badań przedstawiane będą tylko zbiorczo, a zidentyfikowanie poszczególnych dzieci czy rodziców w publikacjach nie będzie możliwe. Dane kontaktowe, które pozwolą nam na komunikowanie się z Państwem w trakcie prowadzenia badań będą poufne i nie będą wykorzystywane bez Państwa wiedzy i zgody, a po zakończeniu projektu zostaną usunięte z bazy.

Czy mogę zrezygnować z udziału w badaniu?

Mogą Państwo zrezygnować z udziału w badaniu w dowolnym momencie bez podawania powodu rezygnacji, kontaktując się z nami pod jednym z adresów wymienionych na końcu niniejszego listu. Rezygnacja z udziału w badaniu nie będzie pociągała za sobą żadnych negatywnych konsekwencji dla Państwa ani Państwa dzieci.

Gdzie można poznać wyniki badania?

Wyniki badania będą upowszechniane w formie wystąpień konferencyjnych i artykułów naukowych. O wszystkich wystąpieniach i artykułach będziemy informować w prowadzonych przez nas mediach społecznościowych:

facebook.com/multiladauw

instagram.com/multilada_uw

Na jakiej podstawie przetwarzane będą dane osobowe?

Dane osobowe będą przetwarzane na podstawie udzielonej przez Państwa zgody.

Badanie otrzymało pozytywną opinię NSD (The Norwegian Centre for Research Data AS), która potwierdza, że przetwarzanie danych osobowych w ramach badania odbywa się zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony danych osobowych, a także pozytywną opinię Komisji ds. Etyki Badań Naukowych Wydziału Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Jeśli mają Państwo jakiegokolwiek pytania, prosimy o kontakt:

dr Agnieszka Dynak, adiunkt, UW, agnieszka.dynak@psych.uw.edu.pl

prof. Ewa Haman, kierownik projektu, UW, ewa.haman@psych.uw.edu.pl

prof. Nina Gram Garmann, główny wykonawca, OsloMet, nigrag@oslomet.no

Klauzula informacyjna RODO

Obowiązek informacyjny na podstawie artykułu 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych – ogólne rozporządzenie o ochronie danych (Dz. U. UE L 119/1 z dnia 4 maja 2016 r.).

1. Administratorzy danych

Administratorami danych, czyli podmiotem decydującym, o tym jak będą wykorzystywane Państwa dane osobowe są:

- 1) Uniwersytet Warszawski (UW), ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa, Polska.
- 2) Oslo Metropolitan University (OsloMet), Org. no: 997 058 925, P.O. Box 4, St. Olavs plass, NO-0130 Oslo, Norwegia.
- 3) University of Oslo (UiO), Problemveien 7, NO-0315 Oslo, Norwegia.

2. Inspektorzy Ochrony Danych

Administratorzy danych wyznaczyli Inspektorów Ochrony Danych (IOD), z którymi mogą się Państwo kontaktować mailowo w sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych:
iod@adm.uw.edu.pl (UW),

ingrid.jacobsen@oslomet.no (OsloMet)

lub roger.markgraf-bye@admin.uio.no (UiO).

Do obowiązków Inspektorów Ochrony Danych nie należy jednak odpowiadanie na pytania związane z innymi aspektami projektu PolkaNorski, takimi np. udział w badaniu czy szczegóły procedury badawczej. Wszystkie pytania dotyczące bezpośrednio projektu mogą Państwo kierować na adres email projektu (projekt.polkanorski@psych.uw.edu.pl) albo do jednego z badaczy wymienionych powyżej.

3. Cele przetwarzania i podstawa prawna przetwarzania

Za Państwa zgodą przetwarzamy Państwa dane w celu przeprowadzenia badania "Przyswajanie polskiego i norweskiego oraz wiedzy o świecie przez dzieci jedno- i wielojęzyczne" (akronim: PolkaNorski).

Podstawę do przetwarzania danych osobowych stanowi art. 6 ust. 1 lit. a RODO¹ (zgodą na przetwarzanie danych osobowych) oraz art. 9 ust. 2 lit. a RODO w odniesieniu do danych szczególnych kategorii.

Zgodę można cofnąć w dowolnym momencie wysyłając maila na adres:

projekt.polkanorski@psych.uw.edu.pl

ewa.komorowska@psych.uw.edu.pl (dr Ewa Komorowska, manager projektu)

ewa.haman@psych.uw.edu.pl (prof. Ewa Haman, kierowniczka projektu na UW)

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016 r., str. 1, z późn. zm.)

nigrag@oslomet.no (prof. Nina Gram Garmann, kierowniczką projektu na OsloMet),

franziska.koder@iln.uio.no (dr Franziska Koder, badaczka na University of Oslo).

4. Okres przechowywania Państwa danych osobowych

Państwa dane osobowe będą przetwarzane przez czas prowadzenia badań i analizy danych (do końca 2026 roku), a następnie zostaną zanonimizowane.

Badanie realizujemy z wykorzystaniem formularzy udostępnionych przez firmę Qualtrics oraz Wordpress. Dane osobowe będą przechowywane na serwerach badawczych z zabezpieczeniami między oddzielnymi projektami i dwuetapowym uwierzytelnianiem w celu uzyskania dostępu do danych (OVH.pl w Polsce oraz TSD w Norwegii). Dostęp do danych na serwerze mają jedynie wybrani członkowie projektu oraz zarządzający serwerem.

5. Odbiorcy Państwa danych

Państwa dane osobowe są dostępne wyłącznie dla członków lub współpracowników projektu PolkaNorski, którzy przetwarzają Państwa dane w celu realizacji badania.

6. Państwa prawa związane z przetwarzaniem

Gwarantujemy spełnienie wszystkich Państwa praw wynikających z RODO tj. prawo dostępu do danych i ich sprostowania oraz prawo do usunięcia lub ograniczenia przetwarzania, a także prawo do sprzeciwu.

7. Przekazywanie danych poza Europejski Obszar Gospodarczy (EOG)

Badanie realizujemy z wykorzystaniem dysków udostępnionych przez firmę Google. Państwa dane będą przetwarzane przez naszego dostawcę usługi G-Suit dla edukacji firmę Google (z którą mamy podpisaną umowę powierzenia przetwarzania danych osobowych) w jej centrach przetwarzania danych (<https://www.google.com/about/datacenters/inside/locations/index.html>).

8. Obowiązek podania danych i konsekwencja niepodania danych

Podanie danych jest dobrowolne, jednak ich niepodanie uniemożliwi Państwu udział w badaniu.

9. Prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych

Jeśli uznają Państwo, iż przetwarzanie Państwa danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych, mają Państwo prawo wnieść skargę do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (kancelaria@uodo.gov.pl) albo do Norweskiego Urzędu Ochrony Danych (e-mail: personvermtjenester@nsd.no, tel.: +47 55 58 21 17).